

12. Strategia rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego. URL: <https://www.uj.edu.pl/documents/10172/84593596/Strategia-Rozwoju-UJ-2014-2020.pdf/f490b8e5-83f9-4509-9f9e-f88a1d89bd3c>.
13. Strategia rozwoju Uniwersytetu Marii Cuiury Skłodowskiej w Lublinie. URL: <https://phavi.umcs.pl/at/attachments/2014/0526/094504-zalacznik-nr-3-do-strategii-rozwoju-misja-i-wizja.pdf>.

Androshchuk I. M.

POSITIVE EXPERIENCE OF MANAGEMENT OF TEACHERS PROFESSIONAL DEVELOPMENT
IN UNIVERSITIES OF THE REPUBLIC OF POLAND

This article presents an analysis of the strategies of the well-known universities of the Republic of Poland: the University of Warsaw, the Jagiellonian University and the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin. Their vision, mission, strategic goals are analyzed. The phases of the development strategies of Polish universities are described. Their structure and content are considered.

Comparison of the three strategies visions of university development analyzed, the content of the section concerning the professional development of teachers. The study found that the planning of teachers professional development of the analyzed universities is closely linked with the planning of professional careers, motivation and stimulation. To ensure the effective professional development of a teacher, it is necessary to involve several subjects of management: the teacher himself, the direct manager (in our case – the head of the department of management), the dean of the faculty, the director of the institute and the rector of the university. At the same time, the teacher independently, on the basis of self-examination, builds his own path of professional development, the head of the department, on the basis of self-examination of the teacher, analysis of student questionnaires and own observations, makes adjustments to the individual professional trail of the teacher. The heads of the structural units and the rector of the university create conditions, introduce regulatory-legal procedures, so that the planned professional development of the teacher could be realized.

The strategies analyzed at Warsaw University, Jagiellonian University and Maria Curie-Skłodowska University in Lublin can be considered as an example of a positive experience in the management of teachers professional development based on the strategies development.

Key words: vision, mission, strategy of development, strategy of university development, strategic goals, university.

Дата надходження статті: «28» січня 2018 р.

УДК 378.1

Попроцький І. С.*

**НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ
ІНСТИТУТУ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ»**

У статті розкривається проблема поєднання навчально-виховного процесу військових та цивільних моряків, курсантів та студентів під час отримання вищої освіти у вищому навчальному закладі України - Національному університеті «Одеська морська академія».

У процесі дослідження встановлено, що 2014 рік став критичним часом у системі вищої військово-морської освіти, який характеризувався змінами в підготовці майбутніх військових моряків. Зокрема, значними проблемами були анексія півострова Крим Російською Федерацією, у зв'язку з чим Україна втратила вищий військово-морський заклад, який забезпечував висококваліфікованими кадрами (випускниками, офіцерами) Військово-Морські Сили Збройних Сил України. Керівництвом держави було ухвалене рішення про формування на базі цивільного закладу – Національного університету «Одеська морська академія» – факультету військово-морських сил, а в подальшому – Інституту Військово-Морських Сил. Під час освітнього процесу в період із 2014 року по сьогодні виникають суттєві проблемні

*© Попроцький І. С.

питання, які в майбутньому можуть загрожувати національній безпеці України та виражаються в наданні недоброякісних послуг закладом щодо компетенцій і спроможності випускника та можливості перетікання кадрового потенціалу в майбутньому зі Збройних Сил України до цивільних структур, сфер діяльності.

Головною проблемою у сфері оборони є питання забезпечення оборонної сфери висококваліфікованими кадрами – професіоналами своєї справи. У цьому випадку мова йде не лише про отримання професіонала-офіцера, випускника вищого навчального закладу, на якого покладено виконання бойових завдань, а й про науково-педагогічних працівників, які реалізують упровадження процесу системи військової освіти.

Дослідження дозволить окреслити проблеми та знайти шляхи їхнього вирішення в процесі отримання висококваліфікованих військових моряків для комплектування посад Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Ключові слова: військова освіта, підготовка військових моряків, навчальні плани, програма підготовки, Військово-Морські Сили Збройних Сил України, Інститут Військово-Морських Сил, курсант, кваліфікований спеціаліст військової справи, моряк.

В умовах розбудови нової української держави, глибоких і динамічних перетворювань, що відбуваються в усіх сферах нашого суспільства, суттєвих змін зазнає і система військової освіти. Стратегію змін у системі військової освіти в Україні чітко викладено в Законі України «Про вищу освіту», Концепції підготовки Збройних Сил України, наказу МО України «Про затвердження Положення про вищі військові навчальні заклади».

Проблеми військової освіти в Україні, а також підготовки фахівців у закладах вищої освіти (ЗВО) з особливими умовами вивчали такі дослідники: Ю. Бараш, С. Домбровська, М. Нещадим, Ю. Приходько, А. Ромін, В. Садковий, В. Телелім, Р. Тимошенко, О. Шаталова та ін. Погоджуємося, що державне управління системою вищої освіти, зокрема військовою, – це свідомо сконструйований і направлений соціокультурний механізм регуляції відносин між викладачами, співробітниками, керівниками спеціалізованих (військових) ЗВО й органами державного управління, що здійснюється з метою підвищення керованості системи вищої військової освіти.

Державне управління системою військової освіти повинне бути спрямоване на забезпечення оптимального функціонування й удосконалення системи освіти з метою розвитку особистості того, хто навчається, в інтересах людини, суспільства та держави. Воно має поєднувати інтереси учасників спільної діяльності, організацію та самоорганізацію, формальні й неформальні норми, досягнення продуктивних цілей і стійкості соціальних відносин.

Державне управління є найбільш складним видом соціального управління й характеризується низкою особливостей, що відрізняють його від інших видів управління. Зокрема, державне управління передбачає регулювання державою різних відносин у суспільстві шляхом застосування державної влади; воно охоплює все суспільство, його мета – забезпечення соціальної та політичної стабільності в суспільстві, обороноздатності держави тощо. Отже, для державного управління системою вищої військової освіти характерний синкретизм влади, власності й управління.

Варто відзначити, що мають місце деякі особливості державного управління системою вищої військової освіти, відмінні від тих, що притаманні управлінню іншими соціальними системами, наприклад, системою вищої цивільної освіти. Порівняно з нею управління системою вищої військової освіти відзначається організаційною культурою, характерною для військових організацій, яскраво вираженою субординаційною моделлю відносин, контрольованою розстановкою управлінських кадрів тощо. Порівнюючи управління діловими організаціями й системою вищої військової освіти, слід зазначити, що воно характеризується синкретизмом влади і власності [1; 2].

При цьому управління системою вищої військової освіти може відзначатися

значним масштабом дії, бюрократичністю, ієрархічністю, лінійністю, уніфікованістю, консерватизмом, закритістю, опором до нововведень, тривалістю отримання результатів праці, власне, вони можуть виявитися не одразу й важко вимірюватися традиційними способами. З огляду на зазначене, стверджуємо, що актуальні проблеми управління системами вищої військової освіти є одним із типів проблем управлінської практики, що доречно розглядати паралельно з проблемами управління людьми, управління відносинами й управління результатами.

Підготовка військових моряків із вищою освітою вимагає підвищення їхнього загального рівня готовності виконувати поставлене завдання щодо до запобігання аварій, нештатних ситуацій на морі, загибелі цивільного населення, підлеглого особового складу, захисту територіальної цілісності та недоторканості кордонів, суверенітету України та збереження під час процесів виконання завдань у боєздатному стані озброєння і військової техніки.

Підготовка військових моряків на сьогодні проводиться в єдиному вищому навчальному закладі України - Національному університеті «Одеська морська академія». Після проведення в 2014 році Російською Федерацією анексії Кримського півострова держава втратила частину Військово-Морських Сил Збройних Сил України та вищий військовий навчальний заклад – Академію військово-морських сил імені П.С. Нахімова [3].

За чотири роки після анексії Криму військово-морський навчальний заклад втратив значний військово-науковий потенціал, який мав на півострові, зокрема:

- 1) втрата науково-матеріальної бази;
- 2) відтік кваліфікованих викладачів, навіть зникнення цілих науково-педагогічних колективів;
- 3) скорочення кадрів-професіоналів.

Корабельний склад, виведений із Криму, має свої постійні місця базування в м. Одесі, м. Миколаєві, м. Очакові та ін. Військово-Морські Сили Збройних Сил України мають свої завдання, цільові програми, план розвитку та розбудови до 2025 року, у яких сплановане поетапне збільшення кількості корабельного складу та берегових частин. У порівнянні з 2014 роком у майбутньому очікується збільшення потреби у випускниках для Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Правонаступником Академії військово-морських сил імені П.С. Нахімова є Інститут Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія», який проводить навчання та надає кваліфікованих випускників, морських моряків до Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Інститут Військово-Морських Сил є структурним підрозділом Національного університету «Одеська морська академія», до складу якого входять кафедра кораблеводіння та штурманського озброєння; кафедра озброєння, зв'язку та АСУ; кафедра корабельної енергетики та електроенергетичних систем; кафедра соціально-гуманітарних та загальновійськових дисциплін; кафедра підготовки офіцерів запасу; курси підвищення кваліфікації; центр мовної підготовки; науково-дослідні лабораторії; курси; відділення та служби забезпечення; підрозділи забезпечення.

Метою статті є теоретичне обґрунтування можливості отримання висококваліфікованого фахівця-військового моряка та провести аналіз можливості створення окремого видового вищого навчального закладу Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Інститут Військово-Морських Сил функціонує для підготовки військових фахівців за ступенями вищої освіти бакалавр та магістр і заочної форми навчання за ступенем вищої освіти бакалавр; підвищення кваліфікації офіцерів; підготовки офіцерів, які мобілізовані на військову службу (на особливий період); здійснення наукової та науково-технічної діяльності; налагодження міжнародних зв'язків та провадження міжнародної діяльності в галузі освіти, науки, спорту і культури; військово-патріотичного виховання

здобувачів вищої освіти та допризивної молоді.

Інститут Військово-Морських Сил здійснює підготовку військових фахівців для Військово-Морських Сил Збройних Сил України за освітніми ступенями бакалавр та магістр за 4 спеціальностями (7 спеціалізаціями).

Спеціальності за освітнім ступенем бакалавр:

172 «Телекомунікації та радіотехніка» (спеціалізації: корабельне ракетно-артилерійське озброєння; корабельне протичовнове, торпедне, мінне та протимінне озброєння; корабельне радіотехнічне озброєння та засоби зв'язку);

254 «Забезпечення військ (сил)» (спеціалізації: виховна та соціально-психологічна робота в підрозділах, на кораблях Військово-Морських Сил; пошуково-рятувальні та водолазно-аварійні роботи на морі);

255 «Озброєння та військова техніка» (спеціалізації: корабельне радіотехнічне озброєння та засоби зв'язку; корабельне ракетно-артилерійське озброєння; корабельне протичовнове, торпедне, мінне та протимінне озброєння; корабельне радіотехнічне озброєння та засоби зв'язку);

271 «Річковий та морський транспорт» (спеціалізації: кораблеводіння; експлуатація корабельних енергетичних установок; виховна та соціально-психологічна робота в підрозділах, на кораблях Військово-Морських Сил; пошуково-рятувальні та водолазно-аварійні роботи на морі).

Спеціальності за освітнім ступенем магістр:

255 «Озброєння та військова техніка» (спеціалізації: корабельне радіотехнічне озброєння та засоби зв'язку; корабельне ракетно-артилерійське озброєння);

271 «Річковий та морський транспорт» (спеціалізації: кораблеводіння; експлуатація корабельних енергетичних установок; виховна та соціально-психологічна робота в підрозділах, на кораблях Військово-Морських Сил; пошуково-рятувальні та водолазно-аварійні роботи на морі).

Військові спеціальності, за якими проходить підготовка в інституті, інтегровані в цивільні напрямки підготовки, тому навчання курсантів проводяться за стандартами Національного університету «Одеська морська академія» [4]. Навчальні плани містять також і навчальні дисципліни, теми або розділи, які не повністю відповідають напрямкам подальшої діяльності військового моряка, але без яких випускник не зможе отримати диплом Національного університету «Одеська морська академія» про вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем у галузі знань, спеціальністю та відповідною кваліфікацією. Військові курсанти вивчають дисципліни цивільного морського флоту, що спричиняє втрату часу й можливості надати знання та навички військового моряка. По закінченні навчального закладу курсанти отримують і цивільний диплом із відповідною спеціальністю [5].

Підготовка військових фахівців інституті здійснюється із залученням науково-педагогічних працівників і навчальної матеріально-технічної бази Національного університету «Одеська морська академія» та науково-педагогічних працівників та навчальної матеріально-технічної бази інституту.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.15 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» в Інституті Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» проводиться робота щодо вдосконалення переліків спеціальностей та спеціалізації підготовки військових фахівців.

Оскільки чинні стандарти вищої освіти [6] за спеціальностями підготовки військових фахівців тактичного рівня інституту морально застарілі та не відповідають вимогам сьогодення щодо поглибленого вивчення практичних аспектів бойового застосування військ (сил), бойового досвіду та досвіду країн-членів НАТО сьогодні йде робота по переходу спеціалізації підготовки військових фахівців в галузь знань «Військові науки, національна безпека, безпека державного кордону» зі збереженням

існуючої спеціалізації підготовки.

Ураховуючи, що переважна більшість первинних посад офіцерів-випускників, які закінчили навчання за спеціалізаціями підготовки «Радіотехнічне та гідроакустичне озброєння надводних кораблів та підводних човнів» та «Засоби зв'язку та автоматизації управління надводних кораблів та підводних човнів», передбачає виконання посадових обов'язків командира бойової частини корабля «радіотехнічної та зв'язку», у подальшому підготовка таких фахівців буде здійснюватися за однією спеціалізацією – «Корабельне радіотехнічне озброєння та засоби зв'язку».

З метою поглибленого вивчення майбутніми військово-морськими офіцерами бойового досвіду застосування військ (сил) протягом 2014 – 2018 навчального року в інституті запроваджено такі зміни щодо організації освітньої діяльності:

збільшено практичну складову навчального навантаження професійно-орієнтованих та військово-спеціалізованих навчальних дисциплін до 70-80 %;

удосконалено зміст програм професійно-орієнтованих та військово-спеціалізованих навчальних дисциплін у частині, що стосується питань бойового застосування військ (сил).

Проблемним питанням є те, що чинними стандартами вищої освіти для цивільних фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Морський та річковий транспорт» передбачено вивчення навчальних дисциплін, які не впливають на формування професійних якостей військово-морського офіцера.

До навчальних планів підготовки військових фахівців уведено навчальні дисципліни «Тактичне маневрування» та «Радіоелектронна боротьба» обсягом 4 кредити ЄКТС кожна. Суттєвих змін щодо тематики та видів занять зазнали навчальні програми таких дисциплін: «Тактика», «Військово-морська географія», «Основи військового управління», «Управління повсякденною діяльністю підрозділу», «Історія війн та військово-морського мистецтва», «Організація експлуатації озброєння та військової техніки», «Легководолазна підготовка», «Вживання в екстремальних умовах».

Корабельну практику курсантів інституту організовано відповідно до вимог наказу Міністра оборони України від 12.01.2016 № 5 «Про затвердження Інструкції про порядок організації і проведення військового (флотського) стажування, навчальної, виробничої, ремонтної, корабельної та інших видів практики курсантів (слухачів, студентів) вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів».

Крім того, протягом навчальних семестрів із курсантами старших курсів проводяться практичні заняття під час виходів кораблів в море, що додатково складає до 2-3 тижнів на рік. На цих заняттях курсанти залучаються до відпрацювання елементів курсових задач, тактичних завдань та корабельних навчань, проведення тренувань із приготування корабля до бою і походу, з боротьби за живучість корабля в базі та в морі, з виконання бойових вправ та з відновлення технічної готовності кораблів.

Проблематичною є прив'язка освітнього процесу до графіку навчання студентів Національного університету «Одеська морська академія» через зведення в спільні навчальні потоки, що унеможливорює організацію ефективного планування та розподілу навчального часу, оскільки планування виходів кораблів у море здійснюється лише на короткострокову перспективу.

Навчальна матеріально-технічна база інституту умовно ділиться на дві складові: цивільну та військову. Навчальна матеріально-технічна база підготовки фахівців за цивільними спеціальностями розвинена, відповідає сучасним світовим стандартам. Навчальна матеріально-технічна база для підготовки військових фахівців за військовими спеціальностями потребує розвитку та оновлення в напрямку забезпечення новими та перспективними зразками озброєння.

Наукова і науково-технічна діяльність (далі – НіНТД) інституту ВМС організована

та здійснюється відповідно до Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 27 липня 2016 року № 385 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22 серпня 2016 року за № 1172/29302 (далі – Положення про НіНТД), організаційно-методичних вказівок начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України з підготовки пропозицій до Перспективного (Зведеного річного) планів НіНТД у Збройних Силах України на відповідний період та Річного плану НіНТД інституту ВМС. До проведення наукових досліджень залучаються наукові працівники науково-дослідних лабораторій (далі – НДЛ) і науково-педагогічні працівники (далі – НПП) кафедр.

У зв'язку з відсутністю в складі інституту ВМС достатньої кількості наукових працівників із відповідним науковим ступенем або вченим званням і відсутністю наукового центру, фундаментальні дослідження, дослідження теорії та практики Військово-Морських Сил, підвищення їхньої боєздатності, створення нових зразків військової техніки, а також досліджень актуальних проблем і перспектив розвитку військової освіти не плануються та не проводяться.

Науково-дослідні лабораторії, які відповідно до Положення про вищі військові навчальні заклади, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 27.05.2015 № 240, створюються для проведення наукових досліджень актуальних проблем, пов'язаних із розвитком воєнної теорії та практики, розробленням та вдосконаленням зразків озброєння і військової техніки в інтересах розвитку і застосування видів (родів військ) Збройних Сил України, удосконалення системи військової освіти, підвищення ефективності освітнього процесу та якості підготовки військових фахівців, свою функцію виконують не у повному обсязі.

Основними причинами зазначеного вважаються такі чинники: недосконалий штат НДЛ; укомплектування посад наукових працівників фахівцями, напрям діяльності яких не відповідає напрямку діяльності та завданням НДЛ; відсутність у наукових працівників належного рівня освіти та обсягу певних наукових знань.

В інституті ВМС відсутня ад'юнктура, тому науковий ступінь «доктор філософії» здобувається працівниками поза аспірантурою без відриву від виробництва, заочно в аспірантурах інших закладів освіти та ступінь «доктор наук» поза докторантурою без відриву від виробництва.

Власна науково-експериментальна та навчально-лабораторна бази в інституті Військово-Морських Сил відсутні. Однією з причин, яка не дозволяє їх розвивати, є відсутність фондів для її розміщення.

За перспективним планом створення навчально-матеріальної бази Інституту ВМС до 2022 року передбачається закупити комп'ютерні класи, лінгафонні кабінети, корабельні лабораторії палива та мастил, корабельні водно-хімічні лабораторії, лабораторні стенди (установки) для дослідження електричних кіл постійного та змінного струму, електричних машин та асинхронних електричних машин, лабораторні стенди для дослідження динамічних режимів електричних комутаційних апаратів, лабораторну установку гідромеханіки, тощо. Створення сучасної науково-експериментальної і навчально-лабораторної бази відповідно до зазначеного плану може бути виконаним, якщо будуть створені умови для розміщення навчально-лабораторного обладнання.

На жаль, Інститут Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» не спроможний у повному обсязі забезпечити якісну підготовку військових фахівців для Військово-Морських Сил через невідповідність стану навчальної роботи сучасним вимогам підготовки військових фахівців, стану кадрового забезпечення за спеціальностями підготовки військових фахівців. Навчальна матеріально-технічна база не забезпечує підготовку курсантів у повному обсязі за навчальними дисциплінами, визначеними у вибірковій частині навчальних планів підготовки

фахівців за спеціалізаціями підготовки. Відсутні фонди для створення власної морської та польової навчально-матеріальної бази, низька якість та укомплектованість навчальними зразками озброєння і військової техніки, яка не дозволяє забезпечувати якісну підготовку військових фахівців відповідно до вимог стандартів освіти.

Є висока вірогідність звільнення офіцерів після першого контракту в запас та переходу до цивільного торгового флоту, що створює постійний дефіцит кадрів у Військово-Морських Силах України. Ця проблема пов'язана з отриманням випускником цивільного диплома, який дає можливість працювати на цивільних кораблях. Оплата праці на військових та цивільних кораблях на сьогодні не має конкуренції.

Попередньо проведена робота дозволяє систематизувати шляхи покращення системи підготовки офіцерів для Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які полягають у вирішенні питань такими шляхами: приведення навчальної матеріально-технічної бази до сучасних світових стандартів; уникнення труднощів у вихованні військового фахівця в цивільному навчальному закладі.

Для покращення освітньо-кваліфікаційних характеристик і освітньо-професійних програм (практичної складової) пропонується вивчення нормативних документів та стандартів НАТО (зокрема, штабні процедури); увести обов'язковий курс легкоодолазної підготовки для курсантів за всіма спеціальностями та спеціалізаціями; обов'язкове вивчення іноземної мови змінним складом не нижче 2-го стандартизованого мовного рівня; збільшити практичну складову на кораблях та судах ВМС ЗС України; приділяти більшу увагу впровадженню військово-морської культури та флотських традицій; проведення курсантами старшого курсу з курсантами молодшого курсу занять із загальновійськової підготовки.

Для підвищення якості освітнього процесу необхідно здійснювати укомплектування посад науково-педагогічного складу офіцерами, які мають бойовий досвід та випускниками Національного університету оборони України; спланувати участь науково-педагогічних працівників інституту у випробуваннях нових зразків озброєння і військової техніки, які приймаються на озброєння; спланувати навчання науково-педагогічних працівників Інституту Військово-Морських Сил Національного університету «ОМА» на нових зразках озброєння і військової техніки; забезпечити розподіл та розстановку науково-педагогічних працівників за відповідними посадами з урахуванням їхньої освіти, досвіду служби (роботи) та напряму наукової діяльності; організувати розроблення методичних посібників для забезпечення навчального процесу з урахуванням сучасних вимог та досвіду АТО; організувати роботу щодо переходу навчання на військові науки та призупинити видачу цивільних дипломів вищої освіти на період, поки не будуть створені умови конкуренції оплати праці цивільних та військових моряків; організувати міжнародне співробітництво з укладанням договорів про співробітництво, установити прямі зв'язки з вищими навчальними закладами, науковими установами та підприємствами іноземних держав, міжнародними організаціями з питань інтеграції військової морської вищої освіти Інституту до стандартів НАТО.

А шляхи проведення цієї роботи можуть складати перспективу подальшого наукового пошуку.

Література:

1. Полторак С. Т. Методологія державного управління системою вищої військової освіти. *Теорія і практика державного управління (Theory and Practice of Public Administration)*. 2017. № 2 (57). С. 1-6.
2. Полторак С. Т. Розвиток системи вищої військової освіти України та за кордоном: державно управлінські аспекти. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 3. С. 70-73.

3. Нецадим М. І. Військова освіта України: історія, теорія, методологія, практика: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. Київ, 2004. 57 с.
4. Панфілов О. Ю. Система військової освіти України як рамкова умова формування особистості військового керівника. *Зб. наук. пр. ХУПС*. 2016. № 3 (48). С. 201-204.
5. Збройні сили Канади апарат начальника академії Збройних Сил Канади Р. О. Vox 17000 Station Forces м. Кінгстон (пров. Онтаріо), К7К 7В4 1000-1 (SSO DEO).
6. Науменко М. І. Концептуальні засади і напрями сучасного етапу розвитку військової освіти і науки. URL: <http://www.vuzlib.com>. Saturday.

Poprotskiy I. S.

WAYS OF IMPROVEMENT OF TEACHING AND EDUCATIONAL PROCESS
IN NAVAL INSTITUTE OF NATIONAL UNIVERSITY «ODESSA MARITIME ACADEMY».

The article studies the problem of teaching and educational process unification while getting higher education by naval and civil sailors, cadets and students in a higher educational institution of Ukraine, namely National University «Odessa Maritime Academy».

The study found that 2014 was a critical year for the system of naval higher education, characterized by essential changes in the preparation of future naval personnel. Specifically, the annexation of the Crimean peninsula by the Russian Federation was a crucial problem, due to which Ukraine lost the naval higher educational institution that had been providing the Navy of the Ukrainian Armed Forces with highly-qualified personnel (graduates and officers). Consequently, the government of the country took a decision to form a naval faculty, subsequently Naval Institute, based on a civil institution - National University «Odessa Maritime Academy». Furthermore, important issues, which might threaten the National security of Ukraine in future, have been arising in teaching and educational process since 2014. The problems lie in providing defective services regarding graduate's competencies and skills by the institution, and in future probability of the personnel migration out of the Armed Forces to civil institutions and spheres of activity.

The main concern of the defense sphere is ensuring highly qualified personnel, who are professionals in their area for the military sphere. However, this is not only about graduating a professional - an officer who is responsible for the execution of military tasks, but also preparing scientific and pedagogical staff, who implement the introduction of the military educational system. The research reveals the problems of getting highly-qualified naval personnel for staffing the Navy of the Armed Forces of Ukraine and the ways of their solution.

Key words: military education, preparation of naval personnel, educational curriculum, training program, the Navy of the Armed Forces of Ukraine, Naval Institute, cadet, qualified specialist of military sphere, sailor.

Дата надходження статті: «08» лютого 2018 р.